

Testimonium Archi-Episcopum, & Episcoporum de hoc Opere.

Quamprimum Bibliorum Polyglottorum Opus perfecte absolutum fuit, Edmundus Castellus S. Theologiae Doctor, hortatu & approbatione (una cum promissione auxilii sui praestandi) plurimum personarum tam eruditione, quam pietate praecellentium; Reverendissimorum puta Episcoporum, Reverendorum Decanorum, Doctorum & Professorum, tam de nostris quam exteris Academiis, in se suscipit constructionem atque Editionem Lexici Heptaglotti; sc. Hebraici, Chaldaici, Syriaci, Samaritani, Aethiopici, Arabici, atque etiam Persici, una cum Grammaticis ad illud pertinentibus; cujus Operis primum volumen jampridem fuit excusum. Opus quidem non tantum ad magna ista Biblia, aliasque quammultas Translationes Orientales, (quarum plurimae brevi excudendae atque edendae proponuntur,) subserviens & necessarium: verumetiam ad dilucidandum ipsum contextum sacrum in quamplurimis locis obscuris, modo vulgariter non usitato perquam utile futurum; illustrius lumen afferendo vocibus quibusdam Hebraicis (nec paucis numero, iisque dubiae significationis,) per usum earundem in aliquibus ex Linguis antedictis magis notum & certiore; & per collationem omnium istarum Versionum cum Textu Originali; quam haecenus factum fuit, aut quidem commode fieri potuit, à Judaeis, sive Christianis Lexicographis quibuscunque; multo minus à Commentatoribus, ceu Patribus, Scholasticis, ceu Modernis, istiusmodi adminiculis destitutis. Quo in Opere, errores etiam non pauci, qui in Buxtorfio, Ferrario, Giggeio, aliisque Scriptoribus (addi etiam potuit, in ipsis Magnorum Bibliorum Versionibus Latinis, à quorum exemplaribus recedere non debuimus,) notantur & emendantur: Omnium in Schindlero materialium insignium citationes, quae per illum omittuntur, saepius hic apponuntur; & quae mendose allegantur, hic corriguntur: Liturgiae Orientales quamplurimae, una cum omnibus, tam excusis, quam MSS. Authoribus, quos vel emere, mutuari, vel alias conducere, domi forisve, dictus D. Castellus ullo modo potuit, hic usurpantur; vocesque observatu digniores huc referuntur, una cum Sententiis & Proverbiis diversis, quae raro alibi reperiuntur. Quin & ubicunque materia aliqua Practica, sive Notionalis occurrit, vox ad illam relata exuberat, quantum fieri possit, cum frequenti allegatione paginae, saepe etiam lineae: Atque ita Concordantiarum instar esse potest Magnis nostris Bibliis, Avicennae, Talmudi, partim saltem eorum non exiguae, Alcorano, aliisque Ritualium, & Philosophiae Scriptoribus, qui in Linguis istis extant, quamplurimum: In quibus non minimum posita fuit difficultas & retardatio Operis, una cum sumptuum & expensarum augmento, ad summum Autoris detrimentum. Recogitari etiam posset, quam utiliter inservientes sint quaedam ex illis Linguis ad negotia Regni publica, tractatus & commercii, veluti Legatis & Mercatoribus. Quocirca, ut institutum hoc tam utile, tamque in omnibus supra modum publico usui commodum, non sit Autori damnosum, (quod veremur, idque multum) sed prout meretur, debitum sortiatur & proportionatum profectum; Nos, quorum nomina hic sunt subscripta, aequum putavimus Testimonium nostrum & sententiam de eodem hic ferre, velut de Thesauro, qui possideri meretur ab Omnibus Eruditionis & Linguae Sanctae fautoribus; necnon ab his, qui occasionem Agendi habent, vel negotiandi in partibus Orientis Universalis.

